

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความต้องการการศึกษาตามอัธยาศัยของชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการการศึกษาตามอัธยาศัยของชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี และเปรียบเทียบความต้องการการศึกษาตามอัธยาศัยของชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนในชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ปี พ.ศ. 2554 จำนวนทั้งสิ้น 217 คน โดยใช้แบบสอบถามประเภทมาตราประมาณค่าเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยนำไปหาคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำไปทดลองใช้กับประชาชนในชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ปรากฏว่าแบบสอบถามแต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .47 - .89 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t -test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความต้องการการศึกษาตามอัธยาศัยของชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี สรุปผลได้ดังนี้

1. ความต้องการการศึกษาตามอัธยาศัยของชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ห้องสมุดประชาชน ศูนย์การเรียน และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้

1.1 ด้านที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ อันดับแรก คือ ต้องการความรู้ประเภทต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน รองลงมา คือ ต้องการนำความรู้ที่ได้จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไปปฏิบัติงาน และอันดับสุดท้าย คือ ต้องการนำความรู้ที่ได้จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมาปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพ

1.2 ด้านห้องสมุดประชาชน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ อันดับแรกคือ ต้องการให้ห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาของชุมชน รองลงมา คือ ต้องการบริการที่ทันสมัย รวดเร็วจากห้องสมุดประชาชน และอันดับสุดท้าย คือ ต้องการค้นคว้าเอกสารตำราเรียนที่มีไว้บริการในห้องสมุดประชาชน

1.3 ด้านศูนย์การเรียนรู้ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ อันดับแรกคือ ต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้เป็นแหล่งเรียนรู้จากชุมชน รองลงมา คือ ต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้เป็นแหล่งเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลของชุมชน และอันดับสุดท้าย คือ ต้องการนำความรู้จากศูนย์การเรียนรู้ปรับปรุงความเป็นอยู่ภายในครอบครัว

2. ผลการเปรียบเทียบความต้องการการศึกษาตามอรรถศาสตร์ของชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอกะสีซัง จังหวัดชลบุรี ปรากฏผลดังนี้

2.1 เพศ พบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอกะสีซัง จังหวัดชลบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการศึกษาตามอรรถศาสตร์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 อายุ พบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอกะสีซัง จังหวัดชลบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการศึกษาตามอรรถศาสตร์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอกะสีซัง จังหวัดชลบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการการศึกษาตามอรรถศาสตร์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาความต้องการการศึกษาตามอรรถศาสตร์ของชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอกะสีซัง จังหวัดชลบุรี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลดังนี้

1. ผลจากการศึกษา พบว่า ความต้องการการศึกษาตามอรรถศาสตร์ของชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอกะสีซัง จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ซึ่งเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจของอำเภอกะสีซัง ทำให้ชุมชนให้ความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาตามอรรถศาสตร์เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการประกอบอาชีพของตน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปฏิญญา ภู่มุ่ม (2541) ที่ศึกษาพบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านหนองคล้าใหม่ ตำบลบึง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี มีความต้องการการศึกษาตามอรรถศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ ความรู้ประเภทต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ที่ได้รับจากหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีทั้งความรู้ด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม อันจะทำให้เกิดความรอบรู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ ไฮเดโยชิ (Hedeyoshi, 1990 อ้างถึงใน วรรณ อกินันท์กุล, 2547) ที่ว่า การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นกระบวนการที่มนุษย์ได้รับการถ่ายทอด และสั่งสมความรู้ ทักษะ เจตคติ จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน และสิ่งแวดล้อมตลอดชีวิต เป็นการศึกษาที่ไม่มีมืองค์กร ไม่มีระบบ ไม่มีจุดหมาย และเรื่องที่ได้รับการถ่ายทอดก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตในสังคม ซึ่งประการหนึ่ง ได้จากการเรียนรู้จากการอ่านหนังสือพิมพ์

ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับมากรองลงมา คือ ต้องการนำความรู้ที่ได้จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านปรับปรุงการทำงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุมชนบ้านท่าเทววงษ์เห็นว่า ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านยังมีหนังสือประเภทอาชีพการทำงานไม่หลากหลาย ซึ่งชุมชนจะสะดวกมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยจัดสรรหนังสือประเภทความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะอาชีพประมงไว้ให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชนจะทำให้ชุมชนสามารถปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอาชีพประมงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สุวิทย์ สังข์โยคะ (2533) ที่ศึกษาพบว่า การจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามอัธยาศัยโดยใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นแหล่งความรู้จัดได้ว่ามีประโยชน์ คุ่มค่าตรงกับความต้องการของชุมชน

1.2 ด้านห้องสมุดประชาชน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ต้องการให้ห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาของชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนชุมชนบ้านท่าเทววงษ์เห็นว่า ห้องสมุดประชาชนของอำเภอเกาะสีชังตั้งอยู่ท่าเลที่ เหมาะสม การคมนาคมสะดวก จึงเห็นว่าควรเป็นแหล่งรวมเกี่ยวกับการศึกษาของชุมชน โดยมีหนังสือประเภทต่าง ๆ หลากหลายและครบถ้วน รวมทั้งมีบริการและกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา ระบบเครือข่ายการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัญชลีกร กุลสุวรรณ (2543) ที่ศึกษา แนวโน้มการจัดห้องสมุดประชาชนจังหวัด พบว่า ห้องสมุดประชาชนควรมีบริการและกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา ระบบเครือข่ายการเรียนรู้ โดยใช้สื่อสนเทศเป็นสาระหลัก

ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับมากเป็นอันดับรองลงมา คือ ต้องการรับบริการที่ทันสมัย รวดเร็วจากห้องสมุดประชาชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุมชนบ้านท่าเทววงษ์เห็นว่าปัจจุบันการติดต่อสื่อสารไร้พรมแดน ดังนั้นห้องสมุดประชาชนควรมีระบบบริการที่สมัย รวดเร็ว โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยสามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว เช่น อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง สอดคล้องกับ

ผลการศึกษาของ จำเรียง น้อย โสภกา (2548) ที่ศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการพึงประสงค์การดำเนินงาน ห้องสมุดประชาชน เรียงลำดับดังนี้ มีบริการสืบค้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีบริการให้คำแนะนำ เรื่องการสืบค้นในรูปแบบใหม่ที่ผู้ใช้บริการไม่คุ้นเคย มีการสร้างความร่วมระหว่างห้องสมุดในการสร้างเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างห้องสมุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีบริการ ยืม - คืน ผ่านระบบเครือข่ายห้องสมุดได้ทุกแห่ง

1.3 ด้านศูนย์การเรียนรู้ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้เป็นแหล่งเรียนรู้จากชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนชุมชน บ้านท่าเทววงษ์เห็นว่าศูนย์การเรียนรู้เป็นแหล่งที่มีความสำคัญรองจากห้องสมุดประชาชน ซึ่ง ศูนย์การเรียนรู้ นอกกระบวนการและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ใช้เป็นสถานที่อบรมหลักสูตรอาชีพต่าง ๆ เป็นสถานที่ในการพบกลุ่มของนักศึกษา ใช้เป็นสถานที่ประชุม รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ใช้ในการอบรม

ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับมากเป็นอันดับรองลงมา คือ ต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้ เป็นแหล่งเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลของชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากศูนย์การเรียนรู้ นอกกระบวนการและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี เป็นสถานที่ที่ประชาชนในชุมชนและ หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนต่างมาใช้บริการเป็นส่วนมาก ดังนั้นชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ จึงเห็นว่าควรทำให้เป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของชุมชนด้วย

2. ผลจากการเปรียบเทียบความต้องการการศึกษาตามอัธยาศัยของชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า

2.1 เพศ ประชาชนชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนในชุมชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดประชาชน และศูนย์การเรียนรู้ใกล้เคียงกัน เพราะแหล่งความรู้แต่ละแห่ง ไม่มีข้อจำกัดระหว่างเพศ แต่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กฤษณพันธ์ เฟิงศรี (ม.ป.ป.) ที่พบว่า ประชาชนเพศชายและหญิง มีความต้องการการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ไม่แตกต่างกัน

2.2 อายุ ประชาชนชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาตลอดชีวิต ไม่จำกัดอายุของคน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ความสนใจของบุคคลเป็นสำคัญ ซึ่งประชาชนชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการศึกษาดูตามอัธยาศัย เพราะทำให้คนสนใจมีความรอบรู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์ แต่สอดคล้องกับ

ผลการศึกษาของ พิพัฒน์ จันทรา (2542) พบว่า กลุ่มอายุต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ระดับการศึกษา ประชาชนชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ ประถมศึกษาลงมาถึงมัธยมศึกษาขึ้นไปซึ่งอยู่ในระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นระดับการศึกษาจึงไม่มีผลต่อความต้องการการศึกษาตามอัธยาศัยแต่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ปฏิญา กุ่ม (2543) ที่พบว่าประชาชนในชุมชนบ้านหนองคล้าใหม่ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการศึกษาค้นคว้า โดยภาพรวมประชาชนชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี มีความต้องการการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในแต่ละด้านดังนี้

1.1 ด้านที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จากผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ประชาชนชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ มีความต้องการอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ความรู้ประเภทต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ดังนั้นศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ควรจัดหาหนังสือพิมพ์หลากหลายประเภทไว้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เช่น มติชน ไทยรัฐ เดลินิวส์ บางกอกโพสต์ เป็นต้น

1.2 ด้านห้องสมุดประชาชน จากผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ประชาชนชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ มีความต้องการอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ต้องการให้ห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาของชุมชน โดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ควรดำเนินการประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในอำเภอเกาะสีชัง ได้แก่ วัด โรงเรียน องค์การบริหารส่วนตำบล สถานีตำรวจภูธร ด้านบุคลากร สถานีวิทยุประมง ดำเนินการตรวจคนเข้าเมือง ธนาคาร และสาธารณสุขประจำอำเภอในการสนับสนุนข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานตนให้กับห้องสมุดประชาชน

1.3 ด้านศูนย์การเรียนรู้ จากผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ประชาชนชุมชนบ้านท่าเทววงษ์ มีความต้องการอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้เป็นแหล่งเรียนรู้จาก

ชุมชน ดังนั้นศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ควรรวบรวมข้อมูลทุก ๆ ด้านให้ครบเพื่อให้ชุมชนสามารถค้นคว้าหาความรู้จากศูนย์การเรียนรู้ได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการศึกษาตามอัธยาศัยของชุมชนอื่น ๆ ในอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี เพื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาครั้งนี้

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประชาชนอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชนในอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี